

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Sententia Salmanticensium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

anima esset ex traduce, h. e. quod anima filii esset producta, vel ab anima patris, vel virtute feminis. Contra quem errorem pugnat in primis definitio Concilii Lateran. sess. 3. quod singulis hominibus anima à DEO infundatur. Secundò, quod anima tanquam spiritualis substantia sit incapax alterius productionis, quàm creationis ex nihilo. Tertiò, quod in hoc errore necdum salvetur propagatio peccati originalis, siquidem peccatum originale non est productivum alterius peccati, & ex Christianis parentibus, quibus per baptismum jam remissa fuisset culpa originalis, non posset nasci proles infecta illo peccato.

3. Secundò. Quorundam fuit opinio, ex eo capite à parvulis contrahi peccatum originale, quod concipiantur cum ardore libidinis, cujus fundamentum sumpserunt ex dictis D. Augustini l. 1. de nupt. c. 24. & alibi. Item Venerab. Bedæ in l. qq. q. 14. dicentium, prolem contrahere originale peccatum, quia gignitur cum libidine & concupiscentia.

Sed contrà est primò, quod aliqui sancti magis oratione, quàm voluptate concepti legantur. Secundò, quod in illa libidinosa voluptate nulla possit ostendi virtus vel physicè vel moraliter causativa peccati. Tertiò, quod eadem delectatio comitetur actum generationis, quem multo post tempore primùm consequitur infusio animæ rationalis. Sancti PP. adducti non loquuntur de ardore libidinis tanquam causa, sed tanquam signo peccati originalis, ex quo bene colligitur, prolem generatam contrahere peccatum originale.

4. Tertiò, communis apud RR. sententia dicit, peccatum ideo ab Adamo causari, & transfundi in posteros, quod eorum generatio fiat virtute feminis ab Adamo mediàte decisi, quâ generatione posita, tanquam conditione sine qua non haberent necessitatem contrahendi originale peccatum, etiam Adæ peccatum moraliter recipiant.

Prior pars probatur autoritatibus Tridentini & S. Script. pro existentia peccati originalis supra adductis, è quibus habetur, quod homines nisi ex Adamo propagarentur, non nascerentur iniusti. Unde & D. August. l. 2. de Gen. ad litt. c. 20. & 21. dicit, Christum non fuisse decimarum in Abraham, quia non processit viâ seminali ab Adam. Et ratio est: In tantum ab Adamo transfunditur originale peccatum in posteros, in quantum Adam erat eorum caput in transfundenda iustitia originali: sed ad hoc fuisset necessaria eorum generatio virtute feminis ex Adamo mediàte saltem decisi: ut habet S. D. q. 100 a. 1. ergo etiam ad hoc, ut peccatum Adæ causet in posteris originale peccatum, necesse est, ut eorum generatio fiat virtute feminis ex Adamo decisi.

Secunda pars probatur: quia quod applicat subiectum agenti, habet se, ut conditio sine qua non: sed generatio applicat hominem actuali peccato Adæ, tanquam in ipso moraliter causanti originale peccatum: ergo habet se velur conditio sine qua non.

§. II.

Sententia Salmanticensium.

Hæc expositio vera quidem est, sed non adæquate satisfactio doctrinæ Doctoris Angelici, R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

qui hic q. 83 a. 1. in c. in generatione hominis non solum conditionem sine qua non, sed etiam concursum instrumentalem ad transfundendum originale peccatum agnoscit. Sic enim inquit: Peccatum ergo originale omnium hominum fuit quidem in ipso Adam sicut in prima causa principali, secundum illud ad Rom. 5. In quo omnes peccaverunt. In semine autem corporali est peccatum originale sicut in causa instrumentali: eo quod per virtutem activam seminis traducitur in prolem simul cum natura humana. Et ad 2. Peccatum originale causatur ex semine, sicut ex causa instrumentali; non autem oportet, quod aliquid sit principaliter in causa instrumentali, quàm in effectu, sed solum in causa principali, & hoc modo peccatum originale primo modo fuit in Adam, in quo fuit secundum rationem actualis peccati. Ex quo textu inferunt, &

Docent quartò Gonett & Salmantic. tract. 13. de pecc. disp. 14. dub. 3. n. 61. peccatum originale causari, & traduci physicè ab Adamo actualiter peccante principaliter, à semine verò per generationem instrumentaliter, in quam sententiam allegant D. Bonavent. in 1. dist. 3. a. 1. q. 1. Avarem aliosque

Ratio est primò. Causa, quæ executivè, mediante instrumento, ponit effectum, physicè concurrat ad illum: sed Adamus executivè, mediante instrumento juxta allegata ex S. D. ponit in nobis originale peccatum: ergo physicè ad illum concurrat.

Confirmatur exemplo ejusdem S. D. l. cit. in c. Hoc modo ex voluntate primi parentis peccatum originale traducitur in posteros per quandam generativam motionem, sicut a voluntate alicujus hominis derivatur peccatum actuale ad alias partes ejus &c. Sublinitur: atqui causalitas voluntatis in derivando peccatum ad alias partes hominis, ut ad appetitum sensitivum &c. non est moralis, sed physica ex vi proprii & realis influxus: ergo similiter causalitas Adami in traducendo ad posteros originale peccatum debet esse physica.

Secundò. Originale peccatum est effectus ex Adami peccato, vel physicè vel moraliter causatus. Non moraliter, quia causa moralis mediante aliena voluntate causat effectum: atqui peccatum Adami nullâ aliâ voluntate, sed solum mediante instrum. entò producit effectum: ergo peccatum Adami non moraliter sed physicè ponit peccatum originale in posteris.

Tertiò. Eo modo transgressio Adami causat in nobis peccatum originale, quo causavit habituale peccatum in ipso Adamo: sed in ipso causavit physicè: ergo & in nobis. Major constat: quia etiam in nobis peccatum originale est terminativè voluntarium ex transgressione Adami, sicut peccatum habituale resultans in ipso Adamo; & ut dicitur; peccatum originale in nobis non est aliud, quàm peccatum primum habituale Adami. Minor quoque probatur: Causa physicè causans actum impossibilem cum aliqua forma, etiam physicè causat privationem illius formæ, sicut ignis physicè causans calorem in aqua, physicè causat privationem frigoris oppositi: sed voluntas Adami physicè causabat actum

K k a

incom-

incompossibile cum iustitia originali: ergo physice causabat eius privationem, quæ in Adamo erat peccatum habituale, in nobis est originale, modo inferius exponendò.

7. Verùm hæc sententia, nisi physice causalitatis nomine velit abuti, & facere quæstionem de nomine, sustineri difficile potest. Contra enim est primò, quòd peccatum sive actuale sive habituale est extra totam lineam entitatis, & causalitatis physice, habetque non principium effectivum, sed defectivum, cum aliàs necessariò requireret influxum & concursum causæ primæ, qui implicat: unde nec in Adamo datur virtus physica principalis, nec in femine instrumentalis ad productionem peccati, & sicut peccatum actuale quoad rationem formalem tantùm admittit causam defectivam moralem, sic multò magis peccatum habituale, quod est moralis sequela illius. Idque maximè locum habet in peccato originali: neque enim Adamus actualiter peccando aliter potest esse causa, quòd posterius incurrant originale peccatum, nisi quia ipse erat caput humanæ naturæ continens omnium nostrum voluntates: atqui illa continentia erat merè extrinseca, & moralis, non physica alicuius intrinsecæ virtutis: ergo etiam non nisi moraliter potuit causare peccatum originale in posteris.

Secundò. Ut ab Adæ peccato physice propagaretur originale peccatum, deberet illud in se, vel in aliqua physica virtute existere: atqui peccatum Adæ non est in seipso, ut patet; non in aliqua virtute physica, neque enim in femine est aliqua virtus physica, quàm ad productionem naturæ; ut taceam, quòd implicet virtus physica productiva peccati formaliter: ergo peccatum originale physice non propagatur ex Adæ peccato.

Tertiò. Si peccatum Adæ esset causa physica transfusionis culpæ originalis, tunc istud haberet vel ex sua natura, vel ex elevatione Divina, vel vi pacti, quo Adam constitutus est caput totius naturæ humanæ: sed ex nullo horum. Non ex sua natura, ut per se patet; cum aliàs non esset maior ratio de uno peccato, quàm de altero. Non ex elevatione Divina, aliàs DEUS esset specialis causa peccati originalis, quòd implicat. Non vi pacti, quia per illud voluntas Adami non physice fuit immutata, sed moraliter.

8. Neque urgent in contrarium adductæ rationes. Nam ad 1. distinguo majorem: Causa, quæ mediante instrumento physico ponit effectum, causat illum physice, concedo; instrumento tantùm morali, nego majorem; sed Adamus mediante semine tanquam instrumento morali, causat peccatum originale, concedo; physico, nego minorem, & consequentiam.

Ad confirmationem, nego subsumptum, & retorqueo: causalitas voluntatis in derivando peccatum ad alias partes, quoad formale, non est physica, & effectiva, sed moralis & defectiva: ergo similiter causalitas Adæ peccantis in derivando peccatum originale in posteris. Quoad formale, inquam, nam si sermo sit de materiali, argumentum vagatur extra scopum.

Ad 2. patet ex dictis: Peccatum originale esse effectum moralem. Ad cuius impugnationem,

nego majorem, quæ tantùm valet in causa motili, positiva & meritoria, vel demeritoria, non alia quacunque defectiva & privativa; unde de respectu puræ omissionis voluntas, nulli aliæ voluntate mediante, est causa moralis, non physica.

Ad 3. nego minorem, & retorqueo, peccatum habituale formaliter, tanquam sequela actualis peccati formaliter non habet physicam sui causam, sed moralem: ergo multò magis peccatum originale.

§. III.

Nostra sententia.

Notandum, Angelici Doctoris probabilem doctrinam esse, quòd cum Adamo data fuisset iustitia originalis non tantùm perse, sed etiam pro posteris sub conditione, si in innocentia & observantia legis Divinæ perseveraret, ipsius semini virtutem quoque supernaturalem fuisset inditam, ita ut per ipsam naturalem generationem unà cum natura etiam iustitiam originalem propagare posset: idcirco semen ipsius per supernaturalem virtutem inditam fuisse elevatum, ut non tantùm esset instrumentum naturale in ordine ad communicandam & propagandam naturam, sed etiam supernaturale instrumentum in ordine ad communicandam & propagandam iustitiam originalem: quam virtutem supernaturalem Adamus peccando amisit. Ita indicat S. D. q. 4. de malo a. 1. ad 9. dicens. *Ex peccato primi parentis defuitura est caro ejus illa virtute, ut ex ea possit decedi semen, per quod originalis iustitia in alios propagaretur.* Quo posito sit

CONCLUSIO. *Traductio peccati originalis fit per hoc, quòd anima connaturaliter unitur corpori ex corrupto semine descendenti: cuius corruptio formaliter consistit in privatione illius vigoris, quem habuisset ad propagandam iustitiam originalem, si Adam non peccasset.* Videtur esse doctrina D. Anselmi illa verba Plal. 90. *In iniquitatibus conceptus sum &c.* sic explanantis: *Hoc modo de immundo semine, & in iniquitatibus, & peccati concipi potest homo in utero, non quòd in semine immunditia sit peccati, aut peccatum, sive iniquitas, sed quia ab ipso semine, & ipsa conceptione accipit homo necessitatem, ut, cum habuerit animam rationalem, habeat peccati immunditiam.*

Ubi nota necessitatem contrahendi immunditiam peccati à S. D. tribui semini tanquam causæ per Tò ab ipso, non utique ut causæ principalis, ergo ut instrumentalis; non ut physica, prout priori §. probavi, ergo ut morali. Sed quomodo ut morali? nisi quia carentia vigoris in semine connotat peccatum Adami tanquam causam moralem, ex quo illa carentia non est tantùm negativa, quæ ipsi physice etiam in statu puræ naturæ competeret; sed in super privativa, quòd tantùm habet in statu naturæ lapsæ.

Prima pars conclusionis habetur ab Angelico Doctore hic a. 1. a. 2. *Ex hoc fit iste, qui nascitur, confors culpæ primi parentis, quòd naturam ab eo sortitur, per quamdam generativam motionem.* 3. de pot. a. 9. ad 3. *Humana natura traditur à parente in filium per iraductionem carnis, cui postmodum anima infunditur, & ex hoc infestitatem incurrit, quòd fit cum carne iraducta sua natura, &c.*